

POWIATOWA PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA W SKIERNIEWICACH

Anna Jaskólska, Dorota Rzepecka

Poradnia odkrywa, wspiera i promuje talenty – przykłady dobrych praktyk.

Obecnie bardzo dużo mówi się o uczniu zdolnym. Ponieważ szkoła, dzięki zapisom zawartym w ustawach i rozporządzeniach właściwych ministrów jest zobowiązana do zapewnienia opieki nad uczniami szczególnie uzdolnionymi, placówki oświatowe podejmują różnorodne działania zmierzające do stworzenia odpowiednich warunków pozwalających dzieciom i młodzieży na uczenie się zgodnie z własnymi potrzebami, zdolnościami i zainteresowaniami. Często wykorzystywane są w tym względzie zasoby, jakimi dysponuje lokalna społeczność np. placówki kulturalno-sportowe, muzea, domy kultury, szkoły muzyczne, pracownie artystyczne, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp. W tych miejscach prowadzone są najczęściej zajęcia o różnorodnej tematyce, nierzadko dające możliwość odkrycia i ukierunkowania szczególnych uzdolnień, ale niestety głównie korzystają z nich dzieci z terenów miejskich. Natomiast dzieci wiejskie często nie mają do nich dostępu ze względu na ich odległość od miejsca zamieszkania. Zaś organy prowadzące szkoły na wsi, czyli jednostki samorządu terytorialnego, borykające się z trudnościami finansowymi, niejednokrotnie nie mają wystarczających środków, aby oprócz utrzymania placówki organizować dodatkowe zajęcia pozalekcyjne, czy koła zainteresowań. W efekcie dziecko wiejskie mimo, że uzdolnione jest często pozostawione samo sobie.

Nasza poradnia, mająca pod opieką placówki z 9-ciu gmin powiatu skierniewickiego, chcąc poprawić sytuację dziecka zdolnego, już od kilku lat prowadzi szeroko zakrojone działania związane z ujawnianiem, pobudzaniem i rozwijaniem uzdolnień dzieci i młodzieży z terenu będącego w obszarze naszego działania. Dlaczego my?

Po pierwsze dlatego, że zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach dzieci i młodzież szczególnie uzdolniona została zakwalifikowana do grupy uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

W związku, z tym w zadaniach poradni na rzecz wspierania dzieci uzdolnionych znalazło się między innymi:

- diagnozowanie dzieci i młodzieży prowadzone w szczególności w celu określenia indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży,

- udzielanie nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych lub specjalistom pomocy w rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień uczniów,
- realizowanie zadań współdziałając także z innymi poradniami, placówkami doskonalenia nauczycieli i bibliotekami pedagogicznymi oraz organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc dzieciom i młodzieży oraz rodzicom i nauczycielom.

Po drugie, ponieważ wiemy, że uczniowie uzdolnieni potrzebują indywidualizacji w codziennej pracy dydaktyczno – wychowawczej. Zdajemy sobie także sprawę z tego, jak ważne jest dla nich, ich rodziców i nauczycieli wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, dawanie rozumnej swobody w działaniu oraz planowaniu ścieżki dalszego rozwoju.

Dostrzegając potrzebę prowadzenia działań na rzecz dziecka uzdolnionego zaproponowaliśmy i zrealizowaliśmy różne formy zarówno dla dzieci i młodzieży (będących na wszystkich szczeblach edukacyjnych) oraz nauczycieli. W związku z powyższym w 2013 roku Ośrodek Rozwoju i Edukacji nadał naszej poradni tytuł Miejsca Odkrywania Talentów. Naszym zdaniem podejmowane przez nas aktywności mogą stanowić przykład dobrych praktyk i dlatego postanowiliśmy zaprezentować niektóre z nich. Należą do nich między innymi.

Badania potencjału twórczego „Rusz głową” dla uczniów kl. IV-VI (szkół podstawowych) mające na celu określenie oryginalności myślenia, płynności i giętkości w myśleniu, niekonwencjonalnego sposobu pracy z zadaniami. Dzięki zastosowaniu ciekawych technik i metod diagnostycznych uczniowie z dużym zaangażowaniem i zadowoleniem podejmowali się wykonywania poszczególnych zadań. Po opracowaniu wyników każdy rodzic dziecka uczestniczącego w badaniach mógł skorzystać z indywidualnych konsultacji z psychologiem i pedagogiem (prowadzącymi projekt) oraz otrzymać spersonalizowany zestaw ćwiczeń rozwijających wskazane predyspozycje twórcze.

Zajęcia warsztatowe prowadzone dla uczniów na terenie szkół. „Akademia Bystrzaka” dla uczniów kl. III mające na celu stymulację zachowań twórczych i rozwijanie zachowań kooperacyjnych. „Uniwersytet talentów” dla uczniów kl. IV-VI mające na celu budowanie kreatywności i wyobraźni, pobudzanie inwencji twórczej, przezwyciężanie utartych schematów. Dzięki odpowiedniej strukturze zajęć, doborze ciekawych ćwiczeń i zadań uczniowie rozwijali umiejętność rozwiązywania problemów w sposób niekonwencjonalny, mieli możliwość improwizacji, wchodzenia w różne role a także uczyli się otwartości i akceptacji dla rozwiązań stosowanych przez innych. Widoczny był duży zapał z ich strony w realizację poszczególnych zadań i ogromna radość z powstających projektów.

Organizacja wystawy fotograficznej w holu Starostwa powiatowego w Skierniewicach uczennicy szkoły ponadgimnazjalnej Marzeny L.. Głównym celem tego przedsięwzięcia było ukazanie możliwości jakie niesie ze sobą wykorzystanie fotografii nie tylko w edukacji szkolnej, ale także w pracy terapeutycznej. Jednocześnie stwarzało to możliwość pokazania pięknych prac pogrupowanych tematycznie: fauna, flora, krajobrazy szerokiemu gronu odbiorców. Pokłosem wystawy było umożliwienie kontaktu uczennicy z dyrektorem Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, który zdecydował o umieszczeniu niektórych z nich w specjalnym wydaniu albumowym (zdjęcia poniżej).

Przygotowywanie i prezentowanie ciekawych wystąpień w formie multimedialnej na konferencjach różnego szczebla dla nauczycieli i dyrektorów szkół. Celem było szerzenie wiedzy z zakresu diagnozowania i wspierania ucznia zdolnego oraz dzielenia się dobrymi praktykami w tym zakresie. I tak były to:

I wojewódzka konferencja „Jak wspierać rozwój ucznia zdolnego?” - „Metody diagnozowania ucznia zdolnego”,

Konferencja dla nauczycieli „Stymulowanie rozwoju ucznia zdolnego” – „Wybrane aspekty zdolności”

Konferencja dla dyrektorów szkół „Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole” – „Praca z uczniem zdolnym na terenie szkoły – zalecenia poradni psychologiczno-pedagogicznej”

I Międzypowiatowa Konferencja Metodyczna „O talentach w szkole, czyli uczeń zdolny w środowisku edukacyjnym” - „W poszukiwaniu diamentów – działania Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Skierniewicach”

Stworzenie „**GALERII TALENTÓW**” uczniów ze szkół z terenu powiatu skierniewickiego. Każda placówka mogła zgłosić wybranych przez siebie uczniów, którzy wg rady pedagogicznej wyróżniają się wyjątkowymi uzdolnieniami/talentem, czyli posiadają wrodzone predyspozycje intelektualne, ruchowe lub artystyczne przejawiające się ponadprzeciętnym stopniem sprawności w danej dziedzinie lub zdolnością do szybkiego uczenia się jej. Czym bardziej wyjątkowy talent/uzdolnienie tym większa szansa na wykreowanie go. Każde zgłoszenie wytypowanego ucznia miało formę portfolio, które zawierało ściśle określone informacje i było formą autoreklamy. Wszystkie informacje i osiągnięcia były ukazane w sposób atrakcyjny i interesujący. Celem akcji było odkrywanie, promocja i wspieranie uzdolnień dzieci i młodzieży oraz kreowanie ich na forum powiatu skierniewickiego i nie tylko. W tym wyjątkowym przedsięwzięciu udział wzięło 33 uczniów. Uroczyste podsumowanie miało miejsce 15.05.2014r. podczas seminarium „Porozmawiajmy o rodzinie i talentach...”, w którym uczestniczyli laureaci, ich rodzice, nauczyciele i mentorzy.

Organizowanie (już od dwóch lat) **Plastycznych Konkursów Logopedycznych** adresowanych do dzieci 5-6 letnich uczęszczających do przedszkoli, szkół i placówek z terenu powiatu skierniewickiego. Tegoroczny odbył się pod tytułem „*Przedszkolaki – buziaki*”, a celem konkursu była wspólna zabawa nauczyciela, dzieci i ich rodziców pozwalająca kształtować

prawidłową wymowę oraz podnosząca sprawność motoryki narządów artykulacyjnych z wykorzystaniem technik plastycznych. Warunkiem udziału w konkursie było przeprowadzenie przez nauczyciela zajęć z dziećmi według scenariusza załączonego do regulaminu oraz wykonanie z rodzicami pracy plastycznej. Takie „rodzinne” wykonywanie pracy stworzyło szansę na włączenia rodziców do świadomej współpracy nad rozwojem języka, a wspólne spędzenie czasu umożliwiło rozmowy dorosłych z dziećmi na temat rozpoznawania uczuć innych osób na podstawie wyrazu twarzy. Po wnikliwej ocenie prac, które wpływają do poradni członkowie komisji przyznają szczególnie uzdolnionym uczestnikom nagrody i wyróżnienia. Wykonane przez dzieci prace są prezentowane na wystawie w budynku Starostwa.

Zorganizowanie **Seminarium „Porozmawiajmy o rodzinie i talentach”**, które odbyło się 15 maja 2014r. w dniu obchodów „Międzynarodowego Dnia Rodziny” w sali konferencyjnej Starostwa. W spotkaniu wzięli udział: utalentowana młodzież wyłoniona w ramach akcji „Galeria Talentów” oraz laureaci II Plastycznego Konkursu Logopedycznego, którzy otrzymali dyplomy i nagrody, zakupione dzięki pomocy licznych sponsorów, „przyjaciół poradni”. Na uroczystość zostali też zaproszeni rodzice i nauczyciele nagrodzonych, którym wręczony został list gratulacyjny i podziękowania.

Uczestnicy seminarium mieli możliwość wysłuchania wystąpień przedstawicieli instytucji powiatowych zaangażowanych w pomoc rodzinie, a także bardzo ciekawego wykładu dr Andrzeja Zbońkowskiego na temat roli rodziny w kształtowaniu postaw twórczych u dzieci. Dowodem potwierdzającym zawarte w wykładzie tezy były historie opowiedziane przez utalentowanych, dorosłych gości z naszego powiatu. Swoimi doświadczeniami podzielili się: nauczyciel Mirosław Klemba – autor dwóch książek historycznych, Katarzyna Białkowska-Kranik – kilkakrotna mistrzyni Polski w judo, Krzysztof Supera - strażak, wielokrotny zwycięzca teleturnieju „Jaka to melodia” oraz znana rzeźbiarka ludowa – Agnieszka Głuszek-Nowicka. Podczas wystąpień przedszkolaki oraz uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum zaproszeni zostali do zwiedzania siedziby Starostwa Powiatowego, a także na słodki poczęstunek. Na zakończenie „małe i nieco większe talenty” wystąpiły przed rodzicami i pozostałymi uczestnikami seminarium prezentując swoje zdolności.

To działanie podjęte przez naszą poradnię miało ciąg dalszy, gdyż zaowocowało nawiązaniem współpracy z Akademią Ekonomiczno - Humanistyczną w Łodzi i Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Skierniewicach.

Organizacja warsztatów **„Co dalej uczniu zdolny?”** prowadzonych przez wykładowców uczelni – PWSZ w Skierniewicach i specjalistów z PPPP, w których uczestniczyli uczniowie z 10 gimnazjów powiatu skierniewickiego. Byli to ci uczniowie, którzy wg rady pedagogicznej osiągają najlepsze wyniki w nauce, wyróżniają się wyjątkowymi uzdolnieniami, biorą udział w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, aktywnie uczestniczą w życiu szkoły, są kreatywni i twórczy oraz pragną dalej rozwijać się intelektualnie. Zajęcia miały na celu dalsze rozwijanie potencjału poznawczego, kreatywności oraz rozbudzanie zainteresowania różnymi dziedzinami nauki. Spotkanie rozpoczęło się w auli głównej uczelni. Zgromadzonych przywitał Kanclerz. Po części oficjalnej

gimnazjalistów oprowadzili po uczelni studenci. Młodzież zwiedziła kampus akademicki: ciekawe sale dydaktyczne, laboratoria, salę senatu, bibliotekę, Dom studenta. Następnie rozpoczęły się warsztaty w trzech grupach. Grupa I „Zakochaj się i podaj dalej”, Grupa II „Wisiołek z moim DNA”, Grupa III „Jak gotować warzywa?”. Wszystkie zajęcia prowadzone były w sposób wyjątkowo ciekawy i angażowały młodzież do aktywnego uczestnictwa. Dostarczyły uczestnikom niezapomnianych wrażeń i stały się załącznikiem ich dalszych kontaktów z wiedzą na poziomie akademickim. .

Podsumowanie:

Mamy nadzieję, że przedstawione powyżej działania predysponują Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Skierniewicach do tego, aby nadal miała swoje wyjątkowe miejsce na polskiej mapie Miejsc Odkrywania Talentów. Pragniemy dalej pracować z dziećmi i młodzieżą uzdolnioną. Pomagać im w odkrywaniu swoich wyjątkowych predyspozycji, a także stwarzać im możliwości do dalszego rozwoju w wybranej dziedzinie.

Widzimy, iż zmieniająca się wokół nas rzeczywistość stawia coraz bardziej precyzyjne zadania przed systemem oświaty dotyczące pracy z uczniem zdolnym, a co za tym idzie

i przed organami prowadzącymi placówki oświatowe oraz samymi realizatorami – nauczycielami, wychowawcami, mentorami, tutorami, a także rodzicami. Sprostanie tym wyzwaniom to podejmowanie takich działań, które nie pozwolą zgubić żadnego talentu.

Wierzimy, że prezentowane formy promocji szczególnie uzdolnionych uczniów z terenu powiatu skierniewickiego pozwolą w przyszłości potwierdzić cytát przytoczony przez jednego z prelegentów wspomnianego powyżej seminarium: „Prowincjonalizm jest stanem umysłu, a nie geografii” (J. Piirto).